

FIȘA DISCIPLINEI

Cultură și literatură ucraineană veche

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și literaturi slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură ucraineană / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Cultură și literatură ucraineană veche (în limbile ucraineană și română)				Codul disciplinei	LLU1161	
2.2. Titularul activităților de curs			Lector univ. dr. Mihaela HERBIL					
2.3. Titularul activităților de seminar			Lector univ. dr. Mihaela HERBIL					
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligatorietate	Obl.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					21
Tutoriat (consiliere profesională)					–
Examinări					2
Alte activități					7
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				112	
3.8. Total ore pe semestru				154	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe elementare de literatură și de teorie literară
4.2. de competențe	Cunoștințe elementare de cultură, civilizație și literatură (ucraineană veche)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> C1. Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate. C2. Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba ucraineană. C3. Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii ucrainene și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală. C4. Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință C5. Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii moderne B și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală C6. Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință B.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3. Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea cu literatura ucraineană veche și cultura slavă veche de est, în ansamblul ei.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea cu aspecte esențiale ale istoriei, artei și literaturii ucrainene vechi (secolele XIV-XVII, secolele al XVIII-lea); Dezvoltarea capacității de a face corelații între literatura ucraineană veche și contextul cultural slav răsăritean; Formarea abilităților de însușire a noțiunilor de literatură religioasă / literatură laică (cărți religioase, apocrife, paterice, letopisește, cronici); Formarea deprinderilor de analiză literară pe baza capodoperelor perioadei străvechi: <i>Слово о полку Ігоревім</i> și <i>Повість минулих літ</i>; Cunoașterea unui set important de opere (<i>Остромирово Євангеліє</i>, <i>Лаврентіївський літописний</i>, <i>Слово о полку Ігоревім</i>, <i>Повість минулих літ</i>, <i>Послання до єпископів</i> – Ivan Vyshenskyi etc.).

8. Conținuturi

8.1 Cursul teoretic	Metode de predare	Observații
1. Introducere în cultura și literatura ucraineană veche. Cele mai vechi „arte orale” (<i>словесне мистецтво</i>) despre slavii de est. Balada / Epopeea populară. Noțiuni despre arta sincretică	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
2. Creația populară orală cu funcție ritualică calendaristică și familială; eposul lirico-eroic	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
3. Însușirea noțiunilor de „literatură religioasă” și „literatură laică” (cărți		

religioase, apocrife, paterice, cronici, letopisește). <i>Печерський Патерик (Patericul din Pecerska). Остромирово Євангеліє (Evangelia lui Ostromir)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
4. Literatura originală a Rusiei Kievene. Letopisețul –text istorico-literar. <i>Лаврентіївський літописний збір (Culegerea de letopisește a lui Lavrenti) și Іпатіївський літопис (Letopisețul lui Ipatiev)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
5. Analiza operelor: <i>Повість минулих літ (Povestea vremurilor de demult) și Слово про похід Ігорів (Cântec despre oastea lui Igor)</i> – repere ale literaturii acestei perioade	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
6. Literatura ucraineană veche. Dezvoltarea tipografiei. <i>Острозька Біблія (Biblia din Ostroh)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
7. Proza. Letopiseștele secolelor XIII-XVI. Analiza letopiseștelui <i>Галицько-Волинський літопис (Letopisețul din Halyci-Volynia)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
8. Letopisește căzăcești. <i>Літопис Самовидця (Letopisețul martorului ocular)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
9. Apariția și evoluția literaturii polemice X	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
10. Ivan Vyshenskyi – reprezentant al literaturii polemice. Genul literar și caracterul operei <i>Послання до єпископів (Epistolă către episcopi)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
11. Apariția și dezvoltarea dramaturgiei în literatura ucraineană veche. Drama istorică <i>Милість божя... (Mila lui Dumnezeu)</i> . Intermedii, vertepul	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
12. Barocul în literatura ucraineană. Hryhorii Skovoroda	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
13. Hryhorii Skovoroda. Concepții filosofico-estetice reflectate în tratatele <i>Розмова, звана Алфавіт, чи Буквар світу (Conversația denumită Alfabetul sau Abecedarul lumii) și Наркис. Розмова про те: пізнай себе (Narcis sau Conversația despre: cunoaște-te pe tine însuți)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	
14. Lirica. <i>Сад божественних пісень (Livada cânturilor divine): compoziție și semnificație: Всякому місту звичай і права (Năravuri și drepturi – în orice oraș)). Harkiv)</i>	Expunere; curs interactiv; lectura unor fragmente din opere	

Bibliografie:

- Volodymyr ANTOFIYCHUK, *Istoria literaturii ucrainene / Sfârșitul secolului al XVIII-lea – primul deceniu al secolului al XIX-lea*, Vydavn. Suceavskoho Universitetu, Suceava, 2009;
- Борис СТЕПАНИШИН, *Українська література/9*, Київ, Освіта, 2001;
- М.С. ГРИЦАЙ, *Давня українська література*, Київ, 1989;
- О.І. БІЛЕЦЬКИЙ, *Від давнини до сучасності у 2т.*, Київ, 1989;
- М.С. ВОЗНЯК, *Історія української літератури*, Львів, Світ, 1994;
- П.П. КОНОНЕНКО, *Дніпрова хвиля. Хрестоматія творів*, Київ, Освіта, 1994;
- П.В. ВОВК., В.С. САВЕНКО, *Хрестоматія з давньої української літератури*, Київ, 1986;
- ****Українські письменники та їхні твори/10*, Харків, Ранок, 2009;
- ****Усі українські поети*, Харків, Торсінг плюс, 2008;
- ****Історія давньої української літератури*, за ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука, Київ, Вища школа, 1999;
- ****Історія української культури*, за ред. Івана Креп'якевича, Київ, Лебідь, 1994;
- ****Літературознавчий словник довідник*, Київ, Академія, 2007.

8.2 Seminarul	Metode de predare	Observații
1. Letopisețul <i>Повість временних літ</i> (1130), autor –călugărul Nestor – izvor străvechi al culturii slavilor de răsărit	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
2. <i>Слово про похід Ігорів</i> – capodopera literar-istorică a literaturii slave vechi	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
3. <i>Слово про Закон і Благодать</i> , autor – mitropolitul Ilarion – caracter oratoric-trăsături	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
4. <i>Повчання Володимира Мономаха (Învățăturile lui Volodymyr Monomah)</i> – caracter didactico-moralizator	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
5. Model de operă polemică a secolului al XVII-lea – <i>Послання к утекшим од православної віри єпископам (Epistolă către toți episcopi...)</i> , autor – Ivan Vyshenskyi	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
6. Volumul <i>Сад божественних пісень</i> Skovoroda – lirism și credință	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	
7. Specificul fabulelor lui Hrihorii Skovoroda – volumul <i>Байки харківські (Fabulele din Harkiv)</i>	Dezbateri; lectură; vizionare de filme documentare și artistice	

Bibliografie:

- Сергій ЄФРЕМОВ, *Історія українського письменства*, Київ, Femina, 1995;
- Magdalena LASZLO-KUŹIUK, *Velyka tradyția*, Kriterion, București, 1979;
- Hryhorii SKOVORODA, *Livada cânturilor divine*, traducere din limba ucraineană de Eusebie Fraseniu, Cernăuți, Nashi knyhy, 2012;
- ****Літературознавчий словник довідник*, Київ, Академія, 2007.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este în concordanță cu materia care se predă în alte centre universitare din țară și din străinătate, ca de exemplu: Universitatea din București; Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Universitatea Națională „Taras H. Șevcenko” din Kiev (Ucraina); Universitatea „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți (Ucraina); Universitatea Jagiellonă (Polonia); LM Universität München (Germania); Universitatea din Viena (Austria).
- În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul / specializarea are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu: 1. Inspectoratul Școlar Județean Maramureș; 2. Uniunea Ucrainenilor din România, Redacțiile perodicelor; 3. Radio România Internațional – Secția Ucraineană; 4. Accenture Industrial Software Solutions S.A. Cluj; 5. Poliția de Frontieră.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline conexe.	Examen scris de 2 ore, notat de la 1 la 10.	50% din notă
	Aspecte de atitudine: conștiinciozitate, studiul individual și în grup.		
	Însușirea cunoștințelor de literatură ucraineană.		
10.5 Seminar	Asimilarea operelor studiate.	Realizarea de teme pe parcursul semestrului	50% din notă
	Analiza operelor, folosind conceptele de teorie literară.		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• Studentul cunoaște care sunt principalele noțiuni de literatură, le recunoaște și le definește;• Studentul a citit principalele opere analizate;• Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului culturii și literaturii ucrainene vechi.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării:
13.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs
Lector univ. dr. Mihaela HERBIL

Numele și semnătura titularului de seminar
Lector univ. dr. Mihaela HERBIL

Data avizării în Departament:
27.01.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Conf. univ. dr. Ioan HERBIL

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului